

Параметричне моделювання формуванням й реалізацією економічного потенціалу на будівельних підприємствах

Павленко Т.Ю., Харківська національна академія міського господарства

Для розробки й впровадженні стратегії управління економічним потенціалом на будівельних підприємствах й прийняття обґрунтованих управлінських рішень необхідно отримати достовірно й повну оцінку економічного потенціалу. У цьому контексті необхідною умовою є оцінка параметрів економічного потенціалу та побудова відповідної параметричної моделі визначення вартості цього потенціалу на будівельних підприємствах.

Базуючись на обґрунтованих у попередніх розділах положеннях, у дисертаційній роботі запропоновано здійснювати оцінку відповідно наступних компонентів економічного потенціалу:

- виробничого потенціалу;
- маркетингового потенціалу;
- фінансового потенціалу;
- інноваційно-інвестиційного потенціалу;
- інформаційного потенціалу;
- стратегічного потенціалу.

Для оцінки кожного із представлених компонентів економічного потенціалу на будівельних підприємствах здійснюється через систему відповідних показників та параметрів, які визначаються на основі використання методу експертних оцінок.

У результаті узагальнення існуючих методів анкетування, у дослідженні запропоновано використовувати комбінований метод, який дозволяє здійснювати опитування на досліджених будівельних підприємствах із застосуванням очного або заочного опитування, враховуючи власну думку експертів із визначенням їх особистих даних, що дозволить отримати достовірну й повну інформацію для здійснення оцінки економічного потенціалу.

Для визначення компонентів економічного потенціалу та, в цілому, його загальної оцінки здійснюються за наступними етапами:

1. Формування інформаційно-аналітичного забезпечення щодо оцінки економічного потенціалу на будівельних підприємствах.
2. Визначення й характеристика компонентів (параметрів) економічного потенціалу будівельних підприємств.
3. Побудова параметричної моделі оцінки економічної потенціалу.
4. Оцінка вартості реалізації економічного потенціалу будівельних підприємств.
5. Інтерпретація отриманих результатів.

Відповідно до запропонованих етапів оцінки вартості реалізації економічного потенціалу на будівельних підприємствах, визначених компонентів у дисертаційній роботі побудована наступна модель:

$$EP_{bp} = VBP_{ep} \times I_{ep}, \quad (1)$$

де EP_{bp} - вартість реалізації економічного потенціалу будівельних підприємств;

VBP_{ep} - поточна ринкова вартість будівельних підприємств, яка формується за рахунок створення й реалізації економічного потенціалу;

I_{ep} – інтегральний критерій формування й реалізації економічного потенціалу будівельних підприємств.

Виходячи із представленої параметричної моделі, поточна ринкова вартість будівельних підприємств, яка формується за рахунок створення й реалізації економічного потенціалу, визначається шляхом використання доходного підходу щодо його оцінки, який полягає у визначенні цієї вартості на основі отриманих або майбутніх доходів, які будівельні підприємства отримують у результаті формування й реалізації економічного потенціалу шляхом збалансування й зростання ефективності й результативності використання його компонентів.

Поточна ринкова вартість будівельних підприємств, яка формується за рахунок створення й реалізації економічного потенціалу, визначається наступним чином:

✓ оцінюється чистий грошовий потік на капітал, який інвестовано в діяльність будівельних підприємств, для першого майбутнього періоду;

✓ визначення критерію значущості економічного потенціалу в системі формування й реалізації потенціалу розвитку будівельних підприємств;

✓ оцінка дисконтованого грошового потоку, який отримано в результаті формування й реалізації економічного потенціалу будівельних підприємств;

✓ визначення поточної ринкової вартості будівельних підприємств, яка формується за рахунок створення й реалізації економічного потенціалу, враховуючи ставку дисконтування та темпи зростання середньорічного чистого доходу від реалізації будівельної продукції.

Інтегральний критерій формування й реалізації економічного потенціалу будівельних підприємств визначається шляхом опитування експертів відносно визначених структурних елементів представленого потенціалу із оцінкою відповідних коефіцієнтів значущості впливу кожного елемента на інтегральний критерій.

Отже, на основі дослідження запропонована методика оцінки вартості реалізації економічного потенціалу на досліджених будівельних підприємств, яка передбачає здійснення взаємопов'язаних етапів, що включають: формування інформаційно-аналітичного забезпечення щодо створення й реалізації економічного потенціалу, характеристику його компонентів, побудову параметричної моделі визначення вартості економічного потенціалу, що включає поточну ринкову вартість підприємств, яка сформована за рахунок створення й реалізації економічного потенціалу й інтегрального критерію формування й реалізації економічного потенціалу, напрями проведення анкетування експертів, виявлення аномальних точок,

визначення рівня узгодженості думок експертів, інтерпретацію отриманих результатів. На основі запропонованої методики здійснюється комплексна оцінка економічного потенціалу, що створює підґрунтя для розробки стратегії формування й використання економічного потенціалу й прийняття управлінських рішень, які орієновані на розвиток досліджених будівельних підприємств.